

СХВАЛЕНО:

Рішення педагогічної

ради школи

(протокол №1 від 31.08.2023 р)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Директор гімназії:

/...../ Н. Р. Притолюк

наказ № від 31.08.23

Освітня програма
Ощівської гімназії Горохівської міської ради
Луцького району Волинської області
2 клас
на 2023 – 2024 навчальний рік

2023 рік

І ступінь

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

1. Вступна частина

Організація освітньої діяльності в 2 класі закладу загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-4 класах). Визначені Концепцією Нової української школи пріоритети реформування загальної середньої освіти знаходять своє відображення в Державному стандарті початкової освіти (2018) зі змінами згідно наказу МОН від 30.09.2020р №898

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до планування й організації Ощівською гімназією Горохівської міської ради Луцького району єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма І ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання:

Закону України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017), Закону України «Про повну загальну середню освіту»

Крім того:

Постанови Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» зі змінами згідно наказу МОН від 30.09.2020 №898

для 1-2 класів – Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22)

2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг годин

по 2 класу: 770 годин/навчальний рік

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти I ступеня .

3. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

2 клас –

Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Б. Р.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне

розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективною співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання - фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, з забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження

їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається шляхом: формуального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості; підсумкового (тематичного та завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними цією Типовою освітньою програмою Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формуальному оцінюванню. Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формуальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. **Підсумкове оцінювання** передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Перелік освітніх галузей

відповідно до Типової освітньої програми початкової освіти .

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта (українська мова та література; мови та літератури корінних народів та національних меншин) (МОВ)

Іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

«Мовно – літературна» освітня галузь: в 2 класі через предмет «Українська мова» 5 год.

Освітня галузь *«Іншомовна освіта»* реалізується через предмет «Англійська мова» : у 2 класі- 3 год.

Освітня галузь *«Математична»* реалізується через вивчення окремого навчального предмета «Математика» 2 клас– 3 годин.

Освітні галузі *«Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична»* , *«Технологічна»* реалізуються через предмет «Я досліджую світ» (2 клас – 8 год)

Освітня галузь *«Мистецька»* реалізується через предмет «Мистецтво», на що виділено 2 год.

Освітня галузь *«Фізкультурна»* реалізується через навчальний предмет «Фізична культура», на яку виділено по 3 год.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані(додаток 1).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 2 класі – 40 хвилин

4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах І циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/ тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

5. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати

здобуття початкової загальної середньої освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

6. Форми організації освітнього процесу

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

І семестр – з 01 вересня 2023 року по 22 грудня 2023 року,

II семестр – з 15 січня 2024 року по 31 травня 2024 року.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

Осінні з 23 жовтня 2023 року по 29 жовтня 2023 року;

Зимові з 25 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року;

Весняні з 25 березня 2024 року по 31 березня 2024 року.

7. Опис та інструменти системи

внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

1. Кадрове забезпечення освітньої діяльності.

У початковій школі (1-4 класи) працює станом на 01.09.2023 р. 6 вчителів. З них 4 вчителі – «спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії», 2 вчителі – «спеціаліст II категорії». Крім того, є шкільний психолог (за сумісництвом).

2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (підручники, посібники, робочі зошити тощо).

У навчальному процесі використовуються підручники, робочі зошити, навчальна література, що має гриф МОН України. Забезпеченість підручниками – 100%.

3. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності.

У школі працюють оснащені 4 кабінети початкових класів відповідно для 1 та 2, 3, 4 класів. Наявні 4 ноутбуки, 3 принтери, 1 проектор, 4 телевізори. Також кабінети оснащені дидактичними матеріалами.

Концепцією Нової української школи передбачено створення умов для особистісно орієнтованого навчання. Ефективна індивідуалізація й диференціація навчального процесу забезпечена через організацію

навчальних центрів, які відображають навчальні потреби й інтереси дітей. Функціональність навчальних центрів спрямована на створення умов для дослідницької діяльності дітей, розвиток самостійності, організації роботи дітей в парах, у малих групах, а також індивідуально. У навчальних центрах проводимуться різні види навчальної діяльності, тому вони містять різні навчальні матеріали.

Важливими навчальними центрами або осередками класу є такі:

- осередок навчально-пізнавальної діяльності з партами/столами і стільцями;
- змінні тематичні осередки, в яких розміщуються дошки/ фліп-чарти/стенди для діаграм з ключовими ідеями та стратегіями, карти тощо;
- осередок для гри, оснащений настільними іграми, інвентарем для рухливих ігор;
- осередок художньо-творчої діяльності з полицями для зберігання приладдя та стендом для змінної виставки дитячих робіт;
- куточок живої природи для проведення дослідів (пророщування зерна, спостереження та догляд за рослинами);
- осередок відпочинку з килимом для сидіння та гри, стільцями, подушками з м'яким покриттям;
- дитяча класна бібліотечка;
- осередок вчителя, оснащений столом, стільцем, комп'ютером, полицями/ящиками, шафами для зберігання дидактичного матеріалу тощо.

4. Якість проведення навчальних занять.

Відстежується через систему відвідування уроків адміністрацією школи, проведення відкритих уроків, днів відкритих дверей для вчителів і батьків.

5. Моніторинг досягнення учнями результатів навчання.

Здійснюється через графік внутрішкільного контролю. Учні оцінюються вербально, їм видаються свідоцтва навчальних досягнень.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення.

**Ощівської гімназії Горохівської міської ради Луцького району
Волинської області**

на 2023 – 2024 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		2	Всього
Мовно-літературна	Українська мова	5	5
	Англійська мова	3	3
Математична	Математика	3	3
Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна,	Я досліджую світ*	8	8
Мистецька	Мистецтво	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
РАЗОМ		21+ 3	21+3
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА			
	Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	22	22
ВСЬОГО		24	24

Директор гімназії

Н. Р. Притолок